

Te'n recordes? (VII)

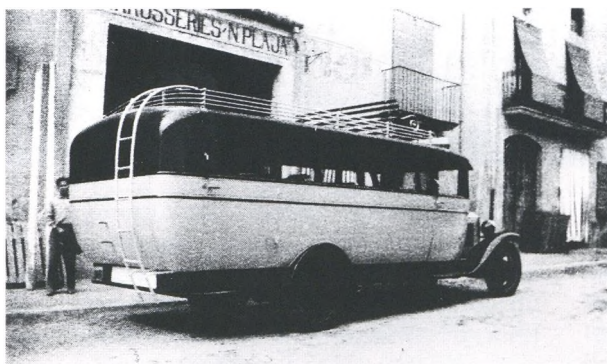
LES FIRES I FESTES I ELS AUTOCARS DE CAN MARIANO

Començaré per la fira de Sant Andreu, el 31 de novembre a Torroella de Montgrí. A les 7 del matí, els autocars sortien de Begur carregant passatgers a tots els pobles de rodalies. Com que quasi no hi havia autos particulars, per atendre tothom havien de fer varis viatges. Arribant a Torroella, s'anava a fer un bon esmorzar i després a passejar per la fira on hi havia els tractants de bestiar. S'hi exposaven, cavalls, eugues, vaques i vedells, que els pagesos compraven o masicaven per fer les feines del camp, extreure'n la llet o vendre la carn. S'acostumava a anar a prendre l'aperitiu al Cafè de Can Sidre i a ballar sardanes a la plaça de la Vila, alguna composta per en Vicenç Bou, Vicentet per als torroellencs. Després, un bon dinar a les fondes de can Cotoliu o a can Mitjà. A la tarda, el jovent anava al ball de can Coll, al cinema o al cine-centre. Els més viciats feien la partida de canari a can Marçal. Molts aprofitaven l'ocasió per encarregar una americana o un vestit a la sastreria Frou, on et preguntaven a quin costat carregaves. A la tornada, a les 10 del vespre, els que volien quedar bé amb la família anaven a comprar una coca a la fleca de can Vilà (Neyus), a can Nassi o a can Capellà a buscar un bon pastís.

L'1 de gener era la fira de la Bisbal, avui d'Empordà. Igual que a Torroella, també hi acudia moltíssima gent. Després d'esmorzar de ganivet i forquilla, s'anava a la fira a escoltar els xarlatans que baixaven de tot Catalunya. El rei del paraigua, que si en compraves un, et regalava un munt d'objectes més, era el xerraire que en sabia més. També hi havia aquell que venia mantes i bufandes. El reconsegurat de la serp, que venia aquells pots d'ungüent que ho curava tot i que per atraure la gent explicava contes i anècdotes. Hi havia també un home manc que venia betes i fils i que feia una cantarella molt graciosa, que deia així: "Apa, Marieta, compra'm la beta, tan llarga que la tinc i ningú me la veu". Tots aquests xarlatans eren una atracció i tothom quedava bocobadat escoltant-los. Avui s'ha perdut la mena d'aquests personatges, ja que hi ha abundància de tot. Els pagesos anaven a comprar eines del camp a can Gispert o a encarregar unes estores o bosses de carro o garbells a

can Gou esparter. Després de dinar a can Ridaura, a la Posada dels Nostres o a can Salleres, a prendre cafè, copa i puro als bars de les Voltes o a can Perecaula al passeig, el jovent anava a ballar a can Met o al cinema Mundial. Abans de la tornada, comprar carquinyolis a can Graupera i pastissos a can Domingo Sabater. Els costums han canviat: avui comprem bisbalencs a can Sans, rus a can Massot o un càntir a can Font.

Per Santa Creu, les fires de Figueres, com a ciutat més gran, s'hi feien

Flamant Chevrolet dels anys 20 de l'empresa Frigola, comprat al Garatge Boada de Santa Coloma de Farners i carrossat a can Narcís Plaja de Torroella. Aquest autocar va ser requisat durant la Guerra Civil del 1936 per les forces Republicanes. Acabada la guerra, l'any 1939 va ser localitzat tot desballestat a Fuenterravía en un camp de concentració.

curses de braus o bé xarlotades quasi sempre amenitzades per la banda còmica musical l'Empastre, que feien les delícies de grans i petits. La fonda amb més anomenada era ca la Teta, avui hotel Duran. Si no feia tramuntana, les terrasses dels bars i cafès de la Rambla estaven plenes de gom a gom. Hi acudien molts gavatxos de Perpinyà i dels pobles de la Catalunya Nord, molt afeccionats també a les curses de braus. A més de la fira de bestiar, s'hi començaven a veure els primers tractors i braus per treballar els camps de conreu. Al garatge Soler exposaven aquells Fords 17 H.P. que tingueren tant d'èxit i que encara es poden veure a les pel·lícules del gàngster Al Capone. També hi exposava la casa Chevrolet i la marca espanyola Hispano Suiza. El punt de trobada de tots els xofers d'autocars solia ser el cafè de ca la Lucrècia.

La Fira d'Olot, per Sant Lluc, també tenia el seu encant. La mala carretera de muntanya, de difícil accés, era la causa que no hi acudís gaire gent de

les nostres contrades. També s'hi celebraven curses de braus. Però el plat fort d'aquestes fires sempre han estat les exposicions de dibuix i pintura i les galeries d'art. Ha estat sempre terra de famosos pintors, com els de la saga dels Vayreda i d'altres. Olot sempre s'ha destacat pels balls folklòrics populars de Gegants, Nans i Cavallers. El menjar més típic eren i són, els fesolets de Santa Pau amb botifarra de sal i pebre, que allà en diuen llangonisseta. La ciutat d'Olot és famosa també per la fabricació, decoració i venda d'imatges religioses, que exporten arreu del món.

S'explica que un bon home de Begur, molts anys enrere, anà a muntar una fàbrica d'imatges religioses a Olot. No sé per quin motiu, el negoci no li funcionà i per cobrar l'assegurança hi calà foc. Des d'aquella foganya a aquell senyor sempre més li quedà el mot d'"en Crema Sants". El jovent solia anar de visita a una casa de mala fama i de molt nom a la comarca, anomenada la Torre Basca.

Per la fira de Sant Martí a Perpinyà, els autocars de can Mariano també hi acudien. L'autocar s'emplenava de gent que tenien parents als pobles de la Catalunya Nord. El punt de concentració era el cafè d'El Palmariu, on sempre hi havia cobles tocant sardanes. Un dels atractius era que es visitava un país estranger i que molta

de la maquinària exposada era desconeguda pels catalans. Les atraccions, diferents de les d'aquí, també eren novetats.

En una de les fires d'abans de la Guerra Civil, un dia molt plujós, en Benet Guillem (l'Uei), home molt popular i bromista i que hi anava cada any, es passejava per la fira amb un paraigua sense tela, o sigui, amb les barnilles soles. Va ser l'atracció de tots els gavatxos, que el seguien en multitud per la *promenada*. De resultes d'aquella remullada, agafà una pulmonia i al poc temps va morir.

Ja molt més tard i quan aquí era privatitzat el cinema porno, la gent de tot Catalunya hi anava a visionar aquelles pel·lícules; avui dia ja ningú en fa cas.

Finalment, la fira més important, la de Sant Narcís de Girona. Com que en els autocars no hi havia calefacció com avui dia, hi feia molta més fred que ara, i la gent, tant bon punt arribava a les